

O'zbekiston Respublika
Sog'liqni Saqlash vazirining
2024 yil "9" sentabrdagi
290-son buyrug'iga
2-ilova

ARTERIAL GIPERTENZIYA

NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

ARTERIAL GIPERTENZIYA MILLIY KLINIK STANDART, TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN MUTAXASSISLAR NOMI

XKT-10/11 bo'yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo'yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo'yicha stasionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo'shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
I10	Essensial [birlamchi] gipertenziya	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I11	Gipertoniya kasalligi yurak shikastlanish ustunligi bilan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I11.0	Gipertoniya kasalligi yurak shikastlanishi ustunligi, yurak etishmovchiligi bilan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I11.9	Gipertoniya kasalligi yurak shikastlanishi ustunligi, yurak etishmovchiligisiz	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I12	Gipertoniya kasalligi buyrak shikastlanishi ustunligi bilan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxassisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist

I12.0	Gipertoniya kasalligi buyrak shikastlanishi ustunligi, buyrak etishmovchiligi bilan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I12.9	Gipertoniya kasalligi yurak shikastlanishi ustunligi, buyrak etishmovchiligisiz	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I13	Gipertoniya kasalligi yurak va buyrak shikastlanishi bilan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I13.0	Gipertoniya kasalligi yurak va buyrak shikastlanishi ustunligi, yurak etishmovchiligi bilan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I13.1	Gipertoniya kasalligi yurak va buyrak shikastlanishi ustunligi, buyrak etishmovchiligi bilan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I13.2	Gipertoniya kasalligi yurak va buyrak shikastlanishi ustunligi, yurak etishmovchiligi va buyrak etishmovchiligi bilan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiolarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist

I13.9	Aniqlashtirilmagan gipertoniya kasalligi yurak va buyrak shikastlanishi ustunligi bilan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I15	Ikkilamchi gipertenziya	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I15.0	Renovaskulyar gipertenziya	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I15.1	Ikkilamchi gipertenziya boshqa buyrak shikastlanishlariga nisbatan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I15.2	Ikkilamchi gipertenziya endokrin buzilishlarga nisbatan	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist
I15.8	Boshqa ikkilamchi gipertenziya	UASh/Terapevt/Kardiolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist	Kardiolog/Terapevt/Reanimatolog	Endokrinolog/Asosiy kasallik bo'yicha mutaxasisi, angiojarroh, nevropatolog, reanimatolog, nefrolog, okulist

					muassasalari			
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1.Umumiy amaliyot shifokori	+					GK I bosqich. AG 1-2 daraja. YuQTA Xavfi past/o'rtacha 1 yilda bir marotaba	Ambulator (dispanser) nazorati umrbod; Stasionar davo: 5-10 kun*
	2.Terapevt		+	+	+		GK II bosqich. AG 1-3 darajasi YQTA xavfi yuqori bir yilda ikki marotaba	
	3. Kardiolog		+	+	+	+	GK III bosqich. AG 1-3 darajasi. YQTA xavfi juda yuqori bir yilda 4 marotaba	
Izox: * stasionar davolanishning davomiyligi kasalxonaga yotqizish maqsadiga bog'liq. Stasionar sharoitda mutaxassisning tekshiruvi har kuni o'tkaziladi.								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1.Endokrinolog		+	+	+	+	Zarur xollarda*	
	2.Nevropatolog		+	+	+	+	1 yilda bir marotaba	
	3.Oftalmolog		+	+	+	+	1 yilda bir marotaba	
	4.Nefrolog				+	+	Zarur xollarda *	
	5.Qon tomir xirurgi				+	+	Zarur xollarda *	
Izox: * metabolik kasalliklar, qandli diabet, ikkilamchi gipertenziya, SBKni istisno qilish uchun qo'shimcha mutaxassislarning maslahatlari o'tkaziladi								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1.Umumiy Qon taxlili	+	+	+	+	+		
	2.Umumiy siydik taxlili	+	+	+	+	+		
	3.Glyukoza	+	+	+	+	+		
	4.Koagulogramma	+	+	+	+	+		
	5.Siydik kislotasi		+	+	+	+		
	6.Kreatinin	+	+	+	+	+		
	7.UXS		+	+	+	+		

	8.Trigliseridlar		+	+	+	+		
	9.PZLP		+	+	+	+		
	10.YZLP		+	+	+	+		
	11. Mikroalbuminuriya (MAU)		+	+	+	+		
	12.MAU/kreatinin		+	+	+	+		

Izox: * agar OShP/OP ning moddiy-texnik bazasi imkon bersa oilaviy shifokorlariga to'liq lipid spektri, siydik kislotasi va MAU tahlilini o'tkazish tavsiya etiladi.

Stasionar sharoitda bemorlarning klinik holatiga qarab laboratoriya tekshiruvlari o'tkaziladi.

Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1.Elektrolitlar			+	+	+	Zarur bulgan hollarda*	
	2.Umumiy billirubin			+	+	+		
	3.AST			+	+	+		
	4.ALT			+	+	+		
	5.TTG			+	+	+		
	6.Kortizol				+	+		
	7.Aldosteron				+	+		
	8.AKTG				+	+		
	9.Renin				+	+		
	10. Katekolaminlar uchun siydik				+	+		

Izox: * yondosh kasalliklar va ikkilamchi endokrin gipertenziyani istisno qilish uchun

Asosiy instrumental tekshiruvlar	1.EKG	+	+	+	+	+	Izohga qarang	
	2.ExoKG			+	+	+		
	3.Uyqu arteriyalar va qorin bushligi UTT tekshiruvi		+	+	+	+		
	4. Arterial bosim sutkalik monitoringi				+	+		

Izox: EKG gipertoniya bilan og'rikan barcha bemorlar uchun muntazam ravishda amalga oshiriladi, ABSM "oq xalat" gipertenziyasini, yashirin gipertenziyani va tungi gipertenziya bilan og'rikan bemorlarning fenotiplarini aniqlash, shuningdek, chin rezistent gipertenziya tashxisini aniqlashtirish uchun amalga oshiriladi

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. Buyrak arteriyasining spektral dopplerografiyasi				+	+	Izohga karang	
	2. Buyrak arteriyalari angiografiyasi				+	+		
	3. Buyrak usti bezi, gipofiz bezining KT tekshiruvi				+	+		
	4. Bosh miyaning KT yoki MRT tekshiruvi				+	+		

Izox: ikkilamchi gipertenziyani istisno qilish uchun qo'shimcha instrumental tekshiruvlarlar o'tkaziladi

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Tekshiruvning boshqa turlari	1. PEN Protokoli	+	+				Patronaj hamshiraning har bir tekshiruvida	
	2.SCORE Shkalasi	+	+	+	+	+	UASHning har bir tekshiruvida	
	3. MMSE testi	+	+	+	+	+	UASHning har bir kurigida	
	4. MOCA Shkalasi				+	+	GK III boskich bilan bemorlarning har bir ko'rigida	

Izoh : (Yuriqnomaga asoslanib)

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
		OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Angiotenzinga aylantirufchi ferment ingibitori (AAFi)								
1. Enalapril	5, 10, 20 mg 2 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	20 mg/sut	Ambulatoriya asosida-doimiy
2.Lizinopril	10, 20 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut	
3.Ramipril	5-10 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut	
4.Perindopril	Perindopril arginin 5-10 mg 1 marta sutkasiga Perindopril erbumin 4-8 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut	

Angiotenzina II 1-toifa reseptorlari antogonistlari/blokatorlari (ARA/ARB)							
5.Valsartan	80-160 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	80 mg/sut
6.Loartan	25, 50, 100 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	50 mg/sut
7.Irbesartan	150-300 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	150 mg/sut
8.Telmisartan	40-80 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	40 mg/sut
9.Olmesartan	20-40 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	40 mg/sut
10. Azilsartan	40-80 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	40 mg/sut
Kalsiy antagonistlar (KA)							
11. Amlodipin	5-10 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut
12. Lerkanidipin	10-20 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut
13. Nifedipin	10 mg 3 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut
14. Nitrendipin	10-20 mg 2 marta sutkasiga						20 mg/sut
Tiazid/tiazidsimon diuretiklar							
15. Indapamid	1,25-2,5 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	2,5 mg/sut
16. Hidroxlortiazid	12,5-25 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	12,5 mg/sut
17. Xlortalidon	12,5-25 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	12,5 mg/sut
Qovuzlok diuretiklar							
18. Torasemid	5-10 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut
Beta-adrenoblokatorlar							
19. Bisoprolol	2,5; 5, 10 mg 1-2 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut
20. Metoprolol	25, 50, 100 mg 1-2 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	50 mg/sut
21. Nebivolol	5-10 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut
22. Karvedilol	6,25; 12,5 mg 1-2 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	12,5 mg/sut
Antiagregantlar **							
23. Asetilsalisil kislotasi	75, 100, 150 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	75 mg/sut

24. Atorvastatin	10, 20, 40 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	20 mg/sut	
25. Rozuvastatin	5, 10, 15, 20, 40 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut	
Izoh: * Ko'rsatmalarga muvofiq foydalanish usuli; ** - aterosklerotik yurak kon tomir kasaliklari diagnostikasida								
Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi *	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1. Spironolakton	25-50 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	25 mg/sut	Ambulatoriya asosida-doimiy
2. Eplerenon	25-50 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	25 mg/sut	
3. Moksonidin	0,2-0,4 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	0,4 mg/sut	
4. Doksazozin	2-4 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	2 mg/sut	
5. Prazozin	2-4 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	2 mg/sut	
6. Metildopa	250 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	750 mg/sut	
7. Urapidil	5 ml			+	+	+	5 ml	Gipertonik krizni stasionar sharoitda bartaraf qilish maqsadida
8. Furosemid	40 mg (2 ml)	+	+	+	+	+	2 ml	Gipertonik krizni stasionar sharoitda bartaraf qilish maqsadida
9. Megnezium sulfat	25% 250 mg/ml			+	+	+	5 ml	Preeklampsiyadagi gipertonik ensefalopatiyani stasionar sharoitda bartaraf qilish maqsadida
Izoh: * ko'rsatmaga muvofiq foydalanish usuli								

ARTERIAL GIPERTENZIYA

NOZOLOGIYA BO'YICHA TEZ VA SHOSHILINCH TIBBIY YORDAM KO'RSATISH HOLATLARIDA

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi *	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Angiotenzinga aylantiruvchi ferment ingibitori (AAFi)								
1. Enalapril	5, 10, 20 mg 2 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	20 mg/sut	Ambulatoriya asosida-doimiy
2. Lizinopril	10, 20 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut	
3. Ramipril	5-10 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut	
4. Perindopril	Perindopril arginin 5-10 mg 1 marta sutkasiga Perindopril erbumin 4-8 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut	
Angiotenzin II 1-toifa reTseptorlari antogonistlari/blokatorlari (ARA/ARB)								
5. Valsartan	80-160 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	80 mg/sut	
6. Lozartan	25, 50, 100 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	50 mg/sut	
7. Irbesartan	150-300 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	150 mg/sut	
8. Telmisartan	40-80 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	40 mg/sut	
9. Olmesartan	20-40 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	40 mg/sut	
10. Azilsartan	40-80 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	40 mg/sut	
Kalsiy antagonistlar (KA)								
11. Amlodipin	5-10 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut	
12. Lerkanidipin	10-20 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut	
13. Nifedipin	10 mg 3 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut	
14. Nitrendipin	10-20 mg 2 marta sutkasiga						20 mg/sut	
Tiazid/tiazidsimon diuretiklar								

15. Indapamid	1,25-2,5 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	2,5 mg/sut
16. Hidroxlortiazid	12,5-25 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	12,5 mg/sut
17. Xlortalidon	12,5-25 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	12,5 mg/sut
Qovuzlok diuretiklar							
18. Torasemid	5-10 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut
Beta-adrenoblokatorlar							
19. Bisoprolol	2,5; 5, 10 mg 1-2 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut
20. Metoprolol	25, 50, 100 mg 1-2 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	50 mg/sut
21. Nebivolol	5-10 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	5 mg/sut
22. Karvedilol	6,25; 12,5 mg 1-2 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	12,5 mg/sut
Antiagregantlar **							
23. Asetilsalisil kislotasi	75, 100, 150 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	75 mg/sut
24. Atorvastatin	10, 20, 40 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	20 mg/sut
25. Rozuvastatin	5, 10, 15, 20, 40 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	10 mg/sut

Izoh: * ko'rsatmalarga muvofiq foydalanish usuli; ** - aterosklerotik yurak qon tomir kasalliklari diagnostikasida

Davolash tadbirlari (qo'shimcha medikamentoz davo)		Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Stasionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi *	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1. Spironolakton	25-50 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	25 mg/sut	Ambulatoriya asosida-doimiy
2. Eplerenon	25-50 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	25 mg/sut	
3. Moksonidin	0,2-0,4 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	0,4 mg/sut	
4. Doksazozin	2-4 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	2 mg/sut	

5. Prazozin	2-4 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	2 mg/sut	
6. Metildopa	250 mg 1 marta sutkasiga	+	+	+	+	+	750 mg/sut	
7. Urapidil	5 ml			+	+	+	5 ml	
8. Furosemid	40 mg (2 ml)	+	+	+	+	+	2 ml	Gipertonik krizni stasionar sharoitda bartaraf qilish maqsadida
9. Megnezium sulfat	25% 250 mg/ml			+	+	+	5 ml	Preeklampsiyadagi gipertonik ensefalopatiyani stasionar sharoitda bartaraf qilish maqsadida

Izoh: * ko'rsatmaga muvofik foydalanish usuli

(DAVOLASH STOLI/PARXEZ)

Ovqatlanish tartibi	Tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Stasionar yordam		
Parhez stoli va uning davomiyligi	OShP/OP	KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
1.10 sonli stol	+	+	+	+	+

(DISPANSERIZASIYA)

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OShP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
Mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Patronaj hamshirasi	+	+	GK I bosqich. AG 1-2 daraja.	Umrbod
	2.Umumiy amaliyot shifokori	+	+	YuQT asoratlari xavfi	
	3.Kardiolog		+	Past/o'rta yilda 1 marta.	

	4.Nevrolog		+	GK II bosqich. AG 1-3 daraja. YuQT asoratlari xavfi yuqori yilda 2 marta. GK III bosqich. AG 1-3 daraja. YuQT asoratlari xavfi juda yuqori yilda 4 marta.	
	5.Oftalmolog		+		
	6.Endokrinolog		+		

Izoh:

Laborator tekshiruvlar	1.Umumiy qon tahlili	+	+	GK I bosqich. AG 1-2 daraja. YuQT asoratlari xavfi Past/o'rta yilda 1 marta. GK II bosqich. AG 1-3 daraja. YuQT asoratlari xavfi yuqori yilda 2 marta. GK III bosqich. AG 1-3 daraja. YuQT asoratlari xavfi juda yuqori yilda 2 marta.	umrbod
	2.Umumiy peshob tahlili	+	+		
	3.Umumiy oqsil	+	+		
	4.Qonda glyukoza	+	+		
	5.Qonda elektrolitlar: kaliy, natriy, kalsiy		+		
	6.ALT, AST, bilirubin	+	+		
	7.Lipid spektri	+	+		
	8.Qonda kreatinin	+	+		
	9.Qonda siydik kislotasi		+		
	10.Mikroalbuminuriya		+		
	11.Mikroalbuminuriya/kreatinin nisbati		+		
	12.Glikirlangan gemoglobin *		+		
	13.TTG*		+		
	14.Koagulogramma*		+		
	15.Kreatinfosfokinaza*				
	16.S-reaktiv oqsil*				
	17.MNUP*				
	18.Troponin*				
	19.Ferritin*				
	20.Fibrinogen*				

Izoh: * Ko'rsatmaga muvofik foydalanish usuli

Instrumental tekshiruvlar	1.Ko'krak qafasi rentgenografiyasi	+	+	GK I bosqich. AG 1-2 daraja. YuQT asoratlari xavfi	umrbod
	2.EKG	+	+		
	3.ExoKG		+		

	4.Ichki a'zolar UTTsi		+	Past/o'rta yilda 1 marta. GK II bosqich. AG 1-3 daraja. YuQT asoratlari xavfi yuqori yilda 2 marta. GK III bosqich. AG 1-3 daraja. YuQT asoratlari xavfi juda yuqori yilda 2 marta.
	5.Uyqu arteriyalari UTTsi		+	
	6.Sutkalik AB monitoring*		+	
	7.XMEKG*		+	
	8.Stress-test VEM*		+	
	9.MSKT-angiografiya*		+	
	10.Koronarogrifiya*		+	

Izoh: *qon bosimini sutkalik monitoring qilish shifokor qabulidagi o'lchovlardan tashqari "oq xalat" gipertenziya, yashirin gipertenziya va tungi gipertenziyali bemorlarning fenotiplari shuningdek haqiqiy chidamli gipertenziya tashxisini aniqlash uchun tavsiya etiladi. *Kerak bo'lganda ko'rsatmaga ko'ra